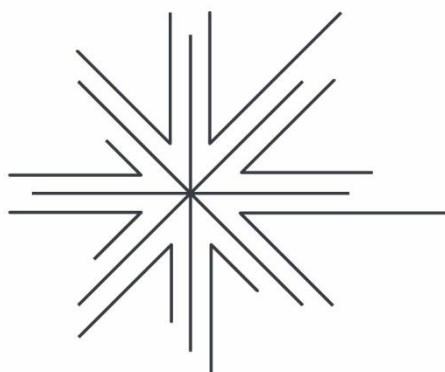

13 september 2026 **(24ste zondag van het jaar)**

Anton Milh o.p.

Beste zusters en broeders, goede vrienden,

We schrijven het jaar 2003, in een niet nader genoemde Vlaamse abdij. Bij het ontbijt weet een broeder, die inmiddels de krant had gelezen, te melden dat de bekende weerman Armand Pien overleden is. Waarop een andere medebroeder, van het eerder laconieke soort, vroeg: “Had hij het zelf voorspeld?” Voorspellen of niet, er is maar één zekerheid in dit leven, namelijk dat er een eens een einde aan komt. Of u nu dokter Le Compte heet of niet – en zelfs die! De mens is een sterfelijk wezen, volgens een oud rabbijns gezegde sterfelijk, precies om eraan herinnerd te worden hoe kostbaar het leven is.

Vandaag de dag wordt veel aandacht gegeven aan *hoe* men sterft. Men wil “waardig” sterven, en dikwijls betekent dit zélf kunnen kiezen wanneer men eruit stapt. Zélf kunnen oordelen wanneer het leven “voltooid” is, om het met een eufemisme van onze Noord-Nederlandse burens te zeggen. Niet zelden heerst een merkwaardige sfeer wanneer een persoon, die euthanasie had gevraagd, alsnog op natuurlijke wijze overlijdt. Alsof het niet helemaal gelopen is zoals men het bedoeld of gewild had. En zo verschuift de aandacht van het leven naar de dood. De dood als het ultieme soevereine ogenblik, waar ik – hoe klein en kwetsbaar ook als mens – alsnog, via de medische wetenschap, de laatste zeg over heb.

Maar is de mens niet geroepen om net *van het leven* zijn soevereine moment te maken? Om ondanks beperkingen en tegenslagen het eigen leven naar een hoger niveau te tillen, er het allerbeste van te maken, het in gemeenschap met anderen te beleven in vrijheid, als een kind van God?

Alles hangt ervan af of wij het leven kunnen ervaren als een geschenk uit Gods hand. Of wij ons leven kunnen beleven als gedragen door God. Ons leven én onze dood zijn gedragen door God, zoals vloed en eb behoren tot de zee, wij gaan uit en wij keren weer terug, in het leven en de liefde die de Heer is. Zoals Paulus schrijft aan de Romeinen: “Want als wij leven, leven wij voor de Heer, als wij sterven, sterven wij voor de Heer: of wij dus leven of sterven, de Heer behoren wij toe.” Of zoals Job profeteert: “De Heer geeft, de Heer neemt. Gezegend zij de Naam van de Heer.” Prijst Franciscus van Assisi in zijn *Zonnelied* ook niet de Heer om “onze zuster, de lichamelijke dood, die geen levend mens kan ontvluchten”? De dood was voor Franciscus geen bron van angst, maar iets dat er integraal bij hoorde.

God geeft ons het leven om er iets van te maken! Als dat geen emancipatorische gedachte is: wij krijgen het leven om er *iets van te maken*. Uit de Schriftlezingen die we zonet hoorden, klinkt alvast een duidelijke oproep. Wie zijn leven in de mate van het mogelijke in de hand wil hebben, moet – paradoxaal genoeg – kunnen loslaten. Geen wrok koesteren, maar vergeving kunnen schenken, om niet geheel verkrampt ten onder te gaan. “Denk aan het einde, en houd op met haten,” zo klinkt het bij Jezus Sirach. “Van harte vergeven”, “tot zevenmaal zeventigmaal toe”, in de woorden van Jezus van Nazareth. Onze Lieve Heer legt de lat hemelhoog, in de hoop dat wij misschien eens, een keer, in ons leven net een stapje verder zouden zetten. Hij weet, en wij allen weten, hoe moeilijk het is te vergeven. Maar indien wij het kunnen – misschien zevenmaal, nog lang niet zevenmaal zeventigmaal – dan zullen wij al een enorme bevrijding voelen, alsof ons leven opnieuw aan ons wordt teruggegeven. Het blok beton van onze borstkast, opnieuw kunnen ademen.

Jezus van Nazareth vraagt ons niet te doen wat Hijzelf niet heeft voorgedaan. Vanop het kruis schenkt Hij zelfs vergeving aan zijn moordenaars, “want zij weten niet wat zij doen”. Bij Jezus Sirach klonk het

al: “zie de *onwetendheid* van uw naaste door de vingers”. Onze Heer vergeeft de beulen die aan zijn leven een einde maken, en toont zo – opnieuw, op paradoxale wijze – dat Hij soeverein is over zijn leven. Hij houdt zijn eigen leven in de hand, ook al verliest Hij het. Hij schiet niet in een kramp. Hij verliest zijn leven, uit liefde voor ons, maar zal het in glorie herwinnen, om ons te tonen dat er een weg is voorbij haat, geweld, lijden, dood. Laat ons dit gedenken wanneer wij zo meteen eucharistie vieren. Laat ons dit gedenken, wanneer wij straks de relik van de doornenkroon vereren, teken van Christus’ lijden én liefde, opdat wij ten volle zouden leven, nu al, en eens bij Hem. Amen.